

Post- och telestyrelsen
epost: smp@pts.se

2019-04-26

Samråd angående förslag till SMP-beslut avseende ut-sändning av analog ljudradio via marknät (dnr 18-1760)

Teracom har tagit del av PTS beslutsutkast avseende marknaden för distribution av nationell analog ljudradio via marknät till slutanvändare och lämnar härmed följande synpunkter.

Relevant marknad

Teracom noterar att det föreslagna regleringsbeslutet i stora delar är identiskt med gällande beslut. Teracom har övergripande sett inga synpunkter på föreslagen marknadsavgränsning, men anser att slutsatsen behöver tydliggöras något.

Teracom uppfattar att den föreslagna relevanta marknaden utgörs av distribution av nationell analog ljudradio via marknät med regleringskrav motsvarande vad som ställs i sändningstillstånd från regeringen enligt radio- och tv-lagen. Denna marknadsavgränsning är dock inte helt tydlig, och inte heller konsistent i alla delar av beslutsutkastet.

I avsnitt 2.5.6 fastställs att den relevanta marknaden utgörs av "*grossistmarknaden för distribution av analog ljudradio via marknät som motsvarar de krav som ställs i sändningstillstånden som meddelas av regeringen*" och i avsnitt 2.6.3 konkluderas att marknaden geografiskt sett är nationell.

För att undvika oklarheter bör det således tydliggöras (i) att de krav som avses är de som regeringen ställer på public-service bolagen i sändningstillstånd enligt 11 kap. radio- och tv-lagen; samt (ii) att motsvarande benämningar även explicit framgår i slutsatser och sammanfattning, framför allt i punkt 2.5.6 respektive under rubriken "PTS avgörande" i det kommande beslutet (sid 2-5 i beslutsutkastet).

Föreslagna skyldigheter

I tillägg till befintliga skyldigheter föreslår PTS en helt ny skyldighet, nämligen att Teracom ska säkerställa att ett skriftligt avtal om tillträde innehåller villkor om avtalsvite.

Av punkt 2 i "PTS avgörande" framgår att ett sådant "*villkor om avtalsvite vid avvikelser från utfästa nivåer och villkor ska tydligt ange på vilka grunder sådant vite ska utgå, inklusive beskrivning av vad som ska anses utgöra en avvikelse från utfästa nivåer och villkor. Villkoren ska även ange när Teracom ska utge avtalsvite och vilka belopp som ska utges i varje enskilt fall. Avtalsviten ska vara skäliga utifrån syftet att de ska ge Teracom tillräckliga ekonomiska incitament att snabbt åtgärda varje enskild avvikelse från utfästa nivåer eller villkor. Teracom ska utan betalningsuppsmaning betala avtalsvite till grossistkunden vid närmast följande faktureringsstillfälle efter avvikelsern.*"

Teracom avvisar inte avtalsvillkor om viten i sig, men anser att det är olämpligt med en reglering som utformas på ett sådant sätt att avtalsparterna inte själva råder över sådana avtalsvillkor. Teracom noterar att redan i befintliga avtal med aktuella kunder finns villkor om viten vid brister i leveransen. Villkoren har utformats efter förhandling mellan parterna och utgår från kundernas behov vad gäller tillgänglighet m m i näten, men också i förhållande till eventuella tillkommande kostnader för anpassning av Teracoms nät och driftorganisation för att möta kraven. Avsikten med avtalsvillkor om viten är rimligen inte att de ska falla ut, utan att leveransen av den avtalade tjänsten ska möta uppställda krav. Avtalsvillkor om viten implicerar därmed åtgärder för att klara specificerade krav, vilket betyder att Teracom kan komma att behöva genomföra organisatoriska åtgärder och/eller extra investeringar i näten. Sådana anpassningar kommer att medföra kostnadsökningar för Teracom och således efterföljande prisökningar för kunderna.

Teracom anser således det inte skäligt att PTS ska tvinga fram avtalsklausuler som kanske inte någon av parterna önskar. Om det därmed överhuvudtaget ska finnas en skyldighet avseende vitesvillkor, bör sådan skyldighet utformas så att vitesvillkor ska införas i avtalen "efter begäran av grossistkunden". Vidare ska vitesklausuler mot bakgrund av ovanstående per definition anses vara skäliga om avtalsparterna är överens om kriterier för och nivåer på eventuella viten. PTS ska i detta avseende inte kunna överpröva träffade avtal. Detta bör framgå av skyldighetsbeslutet.

Dessutom finner Teracom att hur viten och andra detaljer exakt ska hanteras i fakturering och uppföljning bör specificeras i respektive avtal och inte regleras av PTS. Det bör därmed inte explicit anges i skyldighetsbeslutet hur uppföljning ska ske eller när eventuella viten ska betalas ut. Även förändringar i befintliga

administrativa rutiner och system kan medföra kostnadsökningar som grossistkunderna kanske inte önskar. Formuleringen "Teracom ska utan betalningsuppmaning betala avtalsvite till grossistkunden vid närmast följande faktureringsstillfälle efter avvikelser" bör därför tas bort från skyldighetsbeslutet.

Kalkylränta (s k WACC)

PTS föreslår en sänkning av kalkylräntan för kapitalinvesteringen, den s k WACC:en, från nuvarande 8,0 % till 6,4 %. Teracom anser att denna nya WACC-nivå inte på ett adekvat sätt återspeglar förutsättningarna på de aktuella marknaderna, framför allt vad gäller Teracom's risktagande. Inte minst gäller det om PTS tvingar fram höga avtalsviten. Teracom anser att en mer relevant kalkylränta för den kommande perioden är 7,9 %. Detaljerade synpunkter vad gäller WACC-nivån och PTS underlag för beräkning av denna ges i bilaga 1.

Övriga synpunkter

Teracom vill också lyfta fram att mot bakgrund av att samhällets behov av näten för marksänd radio och tv inte självklart kommer att finnas för all framtid är det nödvändigt att på lämpligt sätt beakta framtida avvecklingskostnader i den reglerade prissättningen. Teracom noterar att den prissättningsmodell som tillämpas för marknätet idag och som PTS nu föreslår framgent inte tar höjd för kostnader för en potentiell framtida avveckling, såväl operativa kostnader som kostnader för miljömässig hantering. I ljuset av Teracom's nuvarande bolagsordning blir frågan om kostnader för avveckling av vikt, en reserv som i bolag med kommersiellt åtagande normalt sett fonderas upp över en längre tid.

Teracom vill slutligen påpeka att beskrivningen i avsnitt 4.2.2 av dagens Teracomkoncern inte är helt korrekt. De danska bolagen Teracom A/S samt Digital Radio Teracom A/S har sålts och ingår inte längre i koncernen.

Med vänlig hälsning

Åsa Sundberg
Koncernchef
Teracom Group

Bilaga 1**Synpunkter på beslutsutkast om uppdaterad kalkylränta för
marksänd fri-tv och analog ljudradio (dnr 18-1759 och 18-1760)**

Teracom har tagit del av PTS förslag till uppdaterad kalkylränta (WACC) för marksänd fri-tv och analog ljudradio och lämnar härmed följande synpunkter på förslaget.

Nedan kommenteras de olika parameterestimaterna som PTS föreslår för beräkning av WACC för marksänd fri-tv och analog ljudradio i det kommande beslutet samt Teracomns bedömning. Dessutom anser Teracom att en särskild riskpremie bör inkluderas, som speglar de speciella osäkerheter som finns på de aktuella marknaderna.

1. Jämförelsebolag

PTS utgår i sin bedömning för flera av parametrarna, från tre olika typer av jämförelsebolag, nämligen mastbolag, operatörer och energibolag. Teracom anser, som tidigare, att mastbolag är den mest relevanta jämförelsegruppen för Teracomns verksamhet. Detta förstärks av att Teracom sedan det senaste regleringsbeslutet har avyttrat Boxerbolagen i såväl Sverige som Danmark.

I nedanstående kommentarer kring de olika parametrarna har dock Teracom utgått från PTS förslag till urval av jämförelsebolag.

2. Riskfri ränta

Den riskfria räntan ska normalt sett spegla kostnaden för kapital vid tidpunkten för investeringen och för en löptid motsvarande löptiden i investeringen. PTS använder i sitt förslag räntan på 10-åriga nationella statsobligationer och beräknar ett genomsnitt under 7 år till 1,11 %. Teracom har inga synpunkter på denna beräkning men konstaterar att den inte tar hänsyn till inflationen.

3. Skuldsättningsgrad

PTS beräknar, utgående från jämförelsebolagen, tillämplig skuldsättningsgrad till 32 %. Teracom kan acceptera principen att en skuldsättningsgrad baserad på ett adekvat urval av jämförelsebolag används för WACC-beräkningen, men kan konstatera att Teracomns aktuella skuldsättningsgrad är 0 %, vilket betyder att Teracom i detta avseende kraftigt avviker från jämförelsebolagen.

4. Kreditriskpremie

Teracom har inga synpunkter på PTS beräkning av ändrad kreditriskpremie från 2,00 % till 2,06 %, inkl. påslag på 15 punkter för transaktionskostnader.

5. Skatt

Teracom har inga synpunkter på PTS justering av skattesatsen från 22,0 % till 21,4 %.

6. Aktiemarknadsriskpremie

Aktiemarknadsriskpremien kvantifierar den extra avkastning som investerare kräver för att kompensera sig för risken att investera i aktier jämfört med riskfria tillgångar och visar vilken bedömning investerare gör av risknivån på marknaden. Som PTS påpekar kräver investeringar med högre risk högre förväntad avkastning.

PTS beaktar en mängd olika metoder att fastställa aktiemarknadsriskpremien. Teracom konstaterar att den relevanta premien bör återspegla avkastningsförväntningarna för den aktuella perioden, i linje med bedömningen av övriga parametrar i WACC-beräkningen. Att därför inkludera historiska data från början av 1900-talet får anses som inkonsekvent.

Teracom anser således att de historiska värden som beskrivs i avsnitt 6.2.2 ska exkluderas från sammanvägningen. Med en jämn viktning av utfallet från övriga metoder, dvs implicit prissättning (6.2.1) respektive framåtriktade intervjuundersökningar (6.2.3), blir det viktade medelvärdet 6,80 %¹.

Teracom föreslår att aktiemarknadspremien sätts till 6,80 %.

7. Betavärde

Teracom har, givet PTS urval av jämförelsebolag, inga synpunkter på PTS justering av betavärdet inkl. skulder från 0,89 till 0,87.

8. Särskild riskpremie

Teracom anser att den marknad som bolaget agerar i har särskilda risker som inte fångas upp i föreslagen kalkylränta. Riskerna avser:

- Teknikskiften och tillväxt av alternativa plattformar för radio och tv. Aktuella teknikskiften sker efter politiska eller myndighetsbeslut och

---

¹ $0,25 * 5,099\% + 0,25 * 8,66\% + 0,25 * 7,1\% + 0,25 * 6,36\% = 6,80\%$

kontrolleras inte av Teracom. Tillväxten av alternativa plattformar, speciellt bredbandsbaserade plattformar, är inte enbart marknadsstyrd.

- Exponering mot ett fåtal kunder för utsändningsaffären. Endast programbolag med sändningstillstånd kan sända i marknäten och ett fåtal större bolag står för en mycket stor del av intäkterna kopplade till marknäten.
- Frekvenstilldelning. Marknäten är helt beroende av adekvata frekvenstilldelningar. På senare år har först 800 MHz-bandet avsatts för andra ändamål och sedan 700 MHz-bandet. Den aktuella utredningen "Frekvenser i samhällets tjänst" pekar på ytterligare risk för framtida minskat frekvensutrymme för radio och tv.
- Viten (som enligt PTS förslag ska exkluderas från kostnadsberäkningen). PTS förslag om en ny skyldighet om obligatoriska viten i avtalen innebär ökad affärsrisk för Teracom.
- Begränsning i livslängd för marknäten. Exempelvis framhåller PTS i olika sammanhang att marknäten för radio och tv kanske inte kommer att behövas i framtiden.
- Ökad hotbild och förhöjt säkerhetsläge i omvärlden med specifik konsekvens för Teracom. Infrastrukturen för radio- och tv-utsändningar är utsatta för en ökad hotbild som bl a innebär risk för sabotage eller annan påverkan.

Sammantaget värderar Teracom dessa risker, som i sig är svåra att bedöma kvantitativt, till att motsvara en särskild riskpremie i intervallet 1-3 %.

Teracom föreslår att en särskild riskpremie om 1,0 % inkluderas i WACC-beräkningen.

9. Sammanvägd bedömning av WACC

Teracom föreslår sammantaget följande ändringar av ingående parametrar i WACC-beräkningen:

- Aktiemarknadsriskpremien ökas från 5,86 % till 6,80 %
- Särskild riskpremie om 1,0 % inkluderas

Med dessa ändringar blir WACC före skatt 7,9 %.

Teracom föreslår att WACC för de aktuella marknaderna fastställs till 7,9 %.